

[7]

Terminologia

La terminologia

LA TERMINOLOGIA

El desenvolupament tecnològic i els avenços científics originen noves necessitats comunicatives per referir-se a conceptes, tècniques, operacions i relacions entre conceptes. Per tant, el progrés de les diferents disciplines científiques va lligat d'una manera indissociable al desenvolupament dels llenguatges d'especialitat.

La importància del lèxic especialitzat ha fet néixer una nova ciència, la terminologia, que estudia els termes com a unitats lingüístiques de transmissió de coneixement especialitzat, mitjançant una metodologia específica.

Ampliació de continguts

La International Organization for Standardization (ISO) defineix la terminologia com l'estudi científic de les nocions i de les denominacions usals que configuren els termes en els llenguatges d'especialitat, sempre que aquests termes siguin signes lingüístics; és a dir, una icona no seria un terme.

Exemples

J	<	ÿ	Y	I	no són termes
®	H2O	IEC	clau	clau anglesa	són termes

Pel seu caràcter interdisciplinari, la terminologia comparteix centres d'interès amb la lingüística, la filosofia, la documentació i la ciència del coneixement. Justament gràcies als avenços tecnològics de tractament de la informació, que permeten gestionar grans volums de dades, aquesta és una de les disciplines científiques que més ha avançat en els darrers anys.

A conseqüència d'aquest progrés, els experts han començat a distingir diverses subdisciplines dins la terminologia. Així, mentre que la **terminologia** s'ocupa de l'estudi dels termes, la seva forma, els seus usos, els seus significats i la seva evolució en un context més teòric, la **terminografia** treballa en la recollida, constitució, gestió i difusió de dades terminològiques, activitats de caràcter més aplicat. Actualment es parla de **terminòtica** per referir-se a la terminologia computacional, que fa servir les noves tecnologies de gestió de la informació per automatitzar i sistematitzar les tasques terminològiques.

La terminologia produeix els recursos lingüístics que reclama i exigeix la constant evolució tecnològica i científica.

LA TERMINOLOGIA EN LLENGUA CATALANA

El grau de desenvolupament terminològic d'una llengua és un signe de la seva vitalitat i potencial per a la transmissió de coneixements en la vida de cada dia. Per això, en territoris amb una situació sociolingüística especial, com el Quebec o Catalunya, la terminologia ha rebut una atenció prioritària en els programes de planificació i intervenció lingüística.

El TERMCAT, creat el 1985, és un centre de terminologia que coordina les activitats terminològiques en llengua catalana i té diverses finalitats:

- [1] la promoció, l'elaboració i la difusió de recursos terminològics;
- [2] la normalització dels neologismes catalans;
- [3] la prestació de serveis d'assessorament per facilitar l'ús de la llengua en els àmbits científics, tècnics i socioeconòmics.

A més, des de la seva creació, ha contribuït a establir les bases metodològiques i els

Ampliació de continguts

Al web del TERMCAT podeu aconseguir informació sobre aspectes rellevants de l'activitat terminològica en llengua catalana. A l'apartat Enllaços, a més a més, hi trobareu adreces de webs amb interès terminològic o lexicogràfic, tant en llengua catalana com en altres llengües, classificades per àrees temàtiques. Així mateix, a l'espai Biblioteca s'ofereix una recopilació de les obres rellevants de terminologia en català.

Una altra possibilitat que us ofereix aquest web és la consulta lliure en línia de dues bases de dades terminològiques, el Cercaterm i la Neoloteca.

També cal esmentar la presència de l'Associació Catalana de Terminologia (ACATERM), nascuda amb l'objectiu d'afavorir la difusió de la terminologia en llengua catalana en els àmbits científics i tècnics i, alhora, promoure l'intercanvi d'informació sobre les activitats terminològiques entre els usuaris.

Ampliació de continguts

Actualment en els webs de totes les universitats s'ofereix un gran volum de recursos en línia relacionats amb els llenguatges d'especialitat i la terminologia.

Pel que fa a la llengua catalana, per accedir d'una manera ràpida als continguts en línia que ofereixen els serveis lingüístics de la xarxa d'universitats de parla catalana, podeu fer servir els enllaços del web de l'Institut Joan Lluís Vives.

Actualment la terminologia és una disciplina en expansió arreu del món. Per aquest motiu ha sorgit la necessitat de coordinar els diversos organismes i associacions que es dediquen al treball terminològic. Es pretén fomentar la cooperació i garantir l'estandardització de criteris en les actuacions terminològiques per millorar-ne el rendiment i la qualitat.

El desenvolupament terminològic en una llengua és un símptoma que aquesta és actual i autòctona.

3

Argumenta és un projecte dels serveis lingüístics de nou universitats catalanes (Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya, Universitat Pompeu Fabra, Universitat de Girona, Universitat de Lleida, Universitat Rovira i Virgili, Universitat Oberta de Catalunya i Universitat de Vic), que han dirigit els serveis lingüístics de la Universitat Autònoma de Barcelona i de la Universitat Politècnica de Catalunya.

Argumenta ha tingut el suport de la Secretaria d'Universitats i Recerca del Departament d'Educació i Universitats i la col·laboració de la Secretaria de Política Lingüística del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya.

La unitat 7 d'Argumenta ha estat elaborada per Maria Antònia Julià Berruezo. L'edició d'aquesta unitat s'ha tancat al setembre de 2006.

Si voleu citar aquest material podeu fer-ho de la manera següent:

Serveis lingüístics de la UB, UAB, UPC, UPF, UdG, UdL, URV, UOC, UVIC. *Argumenta* [en línia]. Barcelona: setembre 2006 [Data de consulta: dd-mm-aa]. Unitat 7. Vull dominar la terminologia. Disponible a: <<http://www.uab.cat/servei-llengues>>.

Els continguts d'Argumenta estan subjectes a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 2.5 de Creative Commons.

